

NAPREJ

„ Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke „

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst.,
Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta
K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—,
za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna petil vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razgasi in po-
slano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeran popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Parlament po Seidlerjevi milosti?

»Arbeiterwille« piše:

Avstrijski ministrski predsednik je odgovoril parlamentu, da bi preprečil debato o aferi cesarjevega pisma in o mirovnih sklepih v Brest-Litovskem in v Bukarestu in da bi nemško-nacionalnim hlapcem pokazal navidezen uspeh na Češkem, katerega nujno rabijo za svoje volilce, ki so postali že sinovi. Med tem je razpoloženje nemškega meščanstva, ki je pričelo škiliti že čez meje, vsled posvetovanj v nemškem glavnem stanu in vsled deputacij nemško-nacionalnih okrajnih in tržniš državljanih postalo mirnejše, tako da se od te strani vlada nima ničesar več bati. S tem pa seveda še nima nobene večine za svoje »potrebe« in zaradi tega pa obljublja sedaj vsak drugi dan v nemško-nacionalnem in krščansko-socialnem časopisju, da bo parlament sklican v juniju. Vsak tretji in peti dan pa zopet čitamo, da ne pojde s parlamentom, preden ni zagotovljena večina za »državne potrebe«.

Dr. pl. Seidler se obnaša v resnici tako, kakor bi parlament potreboval njega in ne on — ali bolje rečeno: država, katere zastopnik je, čeprav ne voditelj! — parlamenta. Tako je postavil na glavo vse pojme in se kaže, kakor bi mogel narekovati parlamentu pogoje, pod katerimi bi se sešel. V resnici so pa gospodje, ki vladajo v Avstriji, že spoznali, da mora ta ječeči in cvileči državni voz brez parlamenta obtičati v najhujšem močvirju. Koncem junija poteče provizorij in od 1. julija dalje ne more vlada več izterjevati davkov, razen če poseže po kršitvi ustave s § 14.; kako bi pa to danes vplivalo na državni kredit, si lahko mislimo. 23 milijard nepokritih bankovcev kroži danes v državi in samo z otvoritvijo novih državnih dohodkov potom davkov, ki jih more dovoliti parlament, se da ta usodepolni vpliv vojne nekoliko omiliti. Že to so nujni razlogi za sklicanje parlamenta, k čemer pride še zahteva vseh slovanskih strank in nemških delavcev po javni tribuni.

Stvari torej nikakor ne stojijo tako, da bi bilo od milosti gospoda pl. Seidlerja in tistih, ki stoje za njim, odvisno, ali naj se snide ljudsko zastopstvo. Če se sedaj pogajajo s Poljaki, do dobe večino, potem je to zahteva potrebe.

Že teh glasov ni dobiti iz gole ljubezni do avstrijske države ali celo do vlade, nasprotno

— zunanji minister grof Burian se mora peljati v Berlin, da bo mogel prinesiti gališkim Poljakom nekaj pomirjevalnih besed o uredbi nove poljske države. V Avstriji se pač stvari ne dajo tako enostavno urediti, kakor si to predstavljajo različni mali Morici iz Ptuj in Celja. Narodi predstavljajo gotove moči, ki jih ne ukinemo, ako ukinemo parlament. Tri leta grofa Stürgkha, ki so globoko omajala državni kredit, odbila od te države vse nemške narode in najgloblje ogorčila tudi nemško delavstvo, so pokazala, da država ne potrebuje parlamenta nič manj nego narodi.

Mir ali le oddih?

V plenarni seji vseruskega centralnega izvrševalnega komiteja in moskovskega sovjeta delavskih odposlancev je imel Ljening dne 14. maja daljši programatični govor, v katerem je rekel med drugim:

»Mednarodni položaj ruske republike osvetljuje v tem trenutku dve glavni naspotji: najprej boj med Anglijo in Nemčijo na zapadu, potem pa rivalnost med Japonsko in Ameriko. To zadnje nasprotje med Japonsko in Ameriko blaži sedaj njiju zveza proti Nemčiji, toda razmere na vzhodu kažejo nedvomno, da je konflikt med Japonsko in Ameriko neizogiben.

Od splošnih vprašanj je prešel Ljening nato k specialnim vprašanjem. Brestovska pogodba je nujno rodila definitivni sklep miru s Finsko, Ukrajino in Turčijo. Kljub temu pa se bojuje Rusija še nadalje z vsako teh dežel. Dasi govore toliko praznih in ničevih besedi o brestovskem miru in dasi zagotavljajo, da ni mogoče, da bi pomenjal ta mir le nekakšen oddih, je vendar gotovo, da čas od sklenjenega miru dalje ni nič drugega kot doba oddiha, ki je že v teh dveh mesecih modila gotove zaključke. Ruski vojaki so dobili priliko, da so se vrnili domov, da so se okoristili doma s sadovi revolucije in zemlje, da so se ogledali v novem socialnem svetu in da zadobe novih sil za novo pretečo vojno.

Ker se je položaj na Finskem, v Ukrajini in v Turčiji tako silno poostiril, se nam je zdelo, da je seveda že prišel končni termin blagoslovenega oddiha. Take razmere vsiljujejo ruski republiki, ki je zaželela večnega miru in je bila pripravljena odreči se celo naslovu velesile, namesto popolnega miru, vedno in vedno le ista vprašanja po vojni in miru. Razmere na

finski meji so označene z besedami: »Trdnjavi Ino in Murman«. Trdnjava Ino je varuhinja Petrograda. Rusija je priznala Fincem pravico do vsega finskega ozemlja, obe vladi pa sta se pogodili, da ostane trdnjava Ino v ruskih rokah, da »se varujejo skupni interesi socialističnih republik«. Seveda je finska buržoazija zaradi tega napravila velik krik in vik ter zahteva to trdnjavo nazaj. (Trdnjavo Ino je Rusija že izpraznila. Op. ur.) Prav tako kritično je vprašanje murmanskega ozemlja, v katerem so vtaknili Anglofrancozi milijone in milijone.

Politični položaj postruje dalje tudi kavkaško vprašanje, in če podpirajo kavkaško rado, tako kakor ukrajinsko, imozemske čete, stoji Rusija pred novimi težkočami. So ljudje, ki se pritožujejo nad neznošno pezo teh razmer, ko visimo med vojno in mirom, ter mislijo, da se iz negotovega položaja lahko izmotamo, češ, zahtevajmo, da se izpolnjuje brestovska pogodba. Toda ti ljudje pozabljajo, da moramo najprej zmagati, potem šele kaj zahtevati. Vlada je interpelirala z že meštetiimi brzojavkami, ali odgovora ni dobila nobenega. To je za Nemčijo in Turčijo pretveza, da prodirata vedno dalje in dalje. Iz izkušnji revolucije smo se naučili, da moramo zasledovati taktiko neobzirnega napada, če to dovolijo objektivni pogoji. Prisiljeni pa smo, da sprejmemo taktiko čakanja, da zbiramo polagoma svoje sile, ako nam ni mogoče, da bi se mogli neobzirnoma braniti.

Vsa prizadevanja vlade sovjetov se morajo koncentrirati v teh le točkah: Podaljšati dobo oddiha, izrabiti nasprotstva med imperia- listi in ohraniti moč sovjetov, dokler ne nastopi svoje poti mednarodni proletarijat. Sedanja vlada je izvajevala pravico za brambo domovine. Ona ne brani Rusije kot velesile in ne nacionalnih interesov, kajti interesi svetovnega socializma so višji, kakor nacionalni interesi. Mi smo brambovci socialistične domovine. Za brambo pa potrebujemo trdno annado, urejeno zaledje in zadostno organizirano preskrbo.

Ta Ljeningov govor potrjuje in dokazuje, da aneksionističen mir ni mir, ampak pomeni za premaganca le oddih, da zbere novih sil za novo vojno. Ako smatra celo tako častihlepnja mirolojubna in miru potrebna vlada, kakor je Ljeningova Brestovski mir le za oddih, potem si lahko ustvarimo sodbo, kako bo vplival aneksionističen mir na deželo, kjer sede v vladi meščanski razredi. To poročilo je cenzura pripustila v centralne države z očitnim namenom, da opozori javnost na nevarnost iz Rusije in da opraviči svoje prodiranje kljub miru.

LISTEK.

Po praških slavnostih.

v.

Česka soc. dem. delavska stranka ali centralistična soc. dem. stranka združuje vse one delavce, ki se niso odcepili od državne strokovne komisije, ampak so ostali pri nji. Takrat, ko se je izvršil ta preobrat v strokovni organizaciji češkega delavstva, seve so na obeh straneh posamezni zaupniki in cele grupe strastno agitirale za svoje prepričanje. »Separatisti« za svoje nove organizacije, »centralisti« za stare centralne. Spor se je prenesel v politično in gospodarsko organizacijo. Posledica je bila, da so se centralisti tudi v političnem oziru odcepili od češkoslovanske soc. dem. stranke, ki je vodila »separatistične« strokovne organizacije in ustanovili lastno politično stranko in lastno časopisje. Centralisti imajo znatno zaslonbo med češkim delavstvom na Moravskem in Šlezkem ter na Dunaju. V kraljestvu Češkem imajo le v nekaterih krajih pomembne organizacije. Moravska gravitira proti Dunaju, prav tako Šlezka, Stari Cingr, državni poslanec rudarskega okraja češke

Šlezije, je ostal pri centralistih, prav tako večina rudarjev moravsko-ostavškega revirja.

Centralisti izdajajo sedaj en dnevnik in sicer »Dělnický Denník« v Brnu na Moravskem, kjer so tudi sploh zelo močni. Brnsko konzumno društvo »Vzájemnost« je v rokah centralistov. Proti njemu so separatisti svoj čas ustanovili konzumno društvo »Včela« ali le ta stoji v razmerju 1 proti 10 — to se pravi »Vzájemnost« je desetkrat močnejše in večje podjetje kot »Včela«. Glavni činitelji centralistov so: drž. posl. Cingr (Mor. Ostrava), urednik E. Burian, Merta, Kovanda, Nadvorník, Veska (vsi v Brnu), Grmel (v Pragi) in Stein (na Dunaju).

Na zadnji strankini konferenci so se centralisti postavili na stališče Zimmerwaldovcev ter stoje v ozkem stiku z nemško soc. dem. levico. Urednik Burian je bil med onimi, ki so sestavili zadnji narodnostni program »levice«, ki ga dr. Renner v »Kampfu« nazivlja »mazzinizem«.

Češkoslovanska soc. dem. stranka (separatistična) želi, da se združi s centralisti v eno stranko. Deželno zastopstvo češkoslovanske soc. dem. stranke je v svoji seji 17. februarja t. l. izrazilo željo, da se združijo centralisti in separatisti, ker med njimi ni nobenih načelnih razlik, le vprašanja taktike v političnem, gospodarskem in strokovnem boju so, ki jih je treba urediti. Vršilo se

je že več sej, na katerih so zastopniki obeh strank razpravljali o združitvi, ali do rezultata še ni prišlo. Upanje pa je, da se zgodi i to.

Česka socialistična stranka je sicer ustanovljena še-le letos ob Veliki noči; nadela si je novo ime in nov program. V jedru jo tvorijo bivša nar.-delavska oz. narodno-socialna stranka, ki jo je pred 20 leti »iz tal izkopala« (takrat so češko rekli: »vydypala«) urednik Nar. Listov Václav Klofač. Združevala je glavno trgovske nastavljenice, uslužbenice občin, železničarje ter malo-obrtniške delavce in mojstre. Podpirali so jo domoljubi in kapitalisti proti češkoslovanski socialni demokraciji, koji so hoteli ovirati razvoj; kot pripraven faktor se jim je zdela Klofačeva stranka, ki se je splošno tako nazivala. Ta stranka je govorila o »kooperaciji dela s kapitalom«, internacionala je bila le za posmeh — o razrednem boju ni hotela nič slišati. Bila je stranka narodno-socialna. S časom je prihajalo spoznanje. V stranko so prišli možje kot so Choc, Svozil itd. Boj, ki se je vršil med njo in češkoslovansko soc. dem. stranko, je bil zelo ljut. Dočim je soc. dem. stranka na vseh straneh zidala in zidala — je nar. socialna živela največ duevu in momentu. Pri volitvah: s pomočjo meščanov proti soc. demokraciji, na shodih s tzv. mitlaufferji, v časopisju z antisemitskimi in velenarodnimi šlagerji. Med

Kje so pa druga poročila? Zakaj jih ni? Ali ljudstvo ne sme vedeti, kaj sicer govore ruski voditelji republike in kako urejajo razmere doma. Če bi nam spomogli tudi to, potem šele bi si lahko napravili objektivno sodbo.

Politični pregled.

— **Ljubljanski škof in Sustersičeva stranka.** Včerajšnji »Slovenec« prinaša naslednjo politično vest: »Slovenska katoliška zveza«. Presvetli gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič je poslal načelnstvu »Slovenske katoliške zveze« naslednje pismo: Kn. šk. ordinariat v Ljubljani, dne 1. junija 1918. št. 2091. Slavnemu načelnstvu »Slovenske katoliške zveze« v Ljubljani. Skrb za čistost katoliškega imena in za cerkveno disciplino je ena glavnih dolžnosti škofovih. To izrecno poudarja tudi novi cerkveni zakonik (prim. can. 336). In sedanji papež Benedikt XV. je v svoji prvi okrožnici z dne 1. novembra 1914 določno izjavil, »da ni s cerkvijo, kdor ni s škofom«. Ta jasna najnovejša določila najvišje cerkvene oblasti slovesno potrjujejo staro cerkveno prakso, da si nobena stranka, nobeno društvo, noben časnik, nobeno podjetje ne sme lastiti pridevka »katoliški« brez izrecnega privolenja lastnega škofa, ker je škof odgovoren za vse, kar nosi v njegovi škofiji »katoliško« ime. Na tem temelju izjavljam, da se nova stranka, ki si je nadela ime »Slovenska katoliška zveza« ne more in ne sme imenovati »katoliška«, ker se ne samo ne strinja s cerkvenopolitičnimi navodili škofovimi, ampak jim naravnost nasprotuje.

— **Seidlerjeva vlada v škripcih.** Koncem junija počeče sedanji proračunski provizorij in vlada je v skrbeh, kaj potem. Baje je redni proračun za leto 1918/19 že izdelan in vlada ga hoče predložiti državnemu zboru. Izkazoval bo ogromen deficit. Istočasno s proračunom hoče vlada predložiti parlamentu šestmesečni proračunski provizorij. Posebno skrb dela vladi neprestano naraščanje bankovcev. Predvčerajšnjim sta imela ministrski predsednik in finančni minister dolgo posvetovanje, kako temu odpomoči. Edino sredstvo so novi veliki davki, toda Seidler ne ve, kje bo dobil večino za te davke.

— **Slovenski uradnik kaznovan.** Namestniški koncipist Karel Trstenjak v Slovenjem Gradcu je za kazen prestavljen v Gradec. Kakor znano, je Trstenjak bil vladni zastopnik pri St. Janškem shodu. Ker ni dopustil, da bi orožniki nastopili kot rezerva nemških razgrajalcev, se je dvignila proti njemu divja gonja, ki je imela uspeh. Korektni uradnik je bil za kazen premeščen. Na njegovo mesto pride seveda zanesljiv nacionalec.

— **Proti razdelitvi Češke.** Češki konservativni veleposestniki so se v Pragi zbrali na posvetovanje pod predsedstvom kneza Schwarzenberga ter sklenili manifestacijo proti razdelitvi Češke na okrožja.

— **Mirovne pogodbe pred parlamentom.** Dunajski »Zeit« poroča iz Budimpešte: Ogrska vlada bo v kratkem predložila parlamentu mirovne pogodbe. Če se zagotovi redno delovanje avstrijskega državnega zbora, predložile se bodo mirovne pogodbe najbrže istodobno v Pešti in na Dunaju. Če bi pa avstrijski parlament ne bo mogel razvijati normalnega delovanja, bo ogrska vlada zgodovinsko važne mednarodne pogodbe predložila ogrskemu parlamentu že pred poletjem.

— **Francija in Avstro-Ogrska.** V pariški »Verité« napada poslanec Luzien de Foyer, bivšega ministrskega predsednika Ribota zaradi njegove politike napram Avstro-Ogrski ter dokazuje absurdnost oficijelne in neoficijelne avstrofobije in njihove zahteve po razdelitvi Avstrije. De Foyer piše: Upanje, da bi se sredi vojne Avstro-Ogrsko ločilo od Nemčije, je bilo abotno. Bilo pa bi razborito in pametno, da bi si Francija pri bodočih mirovnih pogajanjih zagotovila podporo, ali vsaj prijaznost Avstro-Ogrske. Na vsak način bi bila morala Francija napram Avstro-Ogrski vztrajati pri svoji tra-

zaupniki ene in druge stranke je bilo vsled tega osebno sovražstvo... Prišla je vojna.

Velikonočni shod stranke je sprejel program, s katerim se proglašala Socializmu in k Internacionali ter celo k razrednemu boju. Sklenil je slaviti 1. maj! — Sedaj delujejo razni činitelji in med češkoslovansko soc. dem. stranko in med češko socialistično za tem, da se obe stranki združita v eno. Češka socialistična stranka ima v Pragi dva politična tednika: Český Socialista in Pondělník.

Agrarna stranka je razredna kmečka stranka, stranka velikih kmetov. Ima po deželi mogočne kmečke organizacije ter je seve gospodarica kmečkih občin, češke gospodarske družbe, češkega poljedelskega sveta pri deželni odboru itd. Izdaja dnevnik »Venkov« in »Věčér«... Med njenimi žurnalisti je tudi znani pesnik Hilbert. Agrarna stranka zastopa z vso odločnostjo razredne kmečke interese. Je velika nasprotnica socialne demokracije, ki organizira male kmete, bajtarje in kmečke delavce. Je proti razširitvi volilne pravice v zmislu enake volilne pravice in proti demokratizaciji občin. Njeni tipični predstavnik je bivši minister Prašek. Vodja stranke je veleposestnik Švehla. Zanimiv agrarec je n. pr. pater Zahradník, drž. poslanec. Znana

dicionalni politiki. Namesto tega pa smo Avstro-Ogrsko zasmehovali ter jo označevali za vazala Nemčije. S tem smo le uvrstili vezi, ki vežejo donavsko monarhijo z našim mogočnim sovražnikom. Podpirali smo stremenje po razdelitvi Avstro-Ogrske, nismo pa pomislili na posledice, katere bi tak dogodek moral imeti.

— **Ukrajina in Velika Rusija.** Iz Kijeva se dne 2. junija brzojavno poroča: Včerajšnji seji mirovne konference je sledila o protokolu glede odseka pöoblaščenec obsežna debata. Rakovskij je videl v ukrajinskem besedilu, ki uvodoma priznava Ukrajino in rusko socialistično federalistično sovjetsko republiko kot samostojne države, ki sta v tem trenutku druga z drugo v vojnem stanju ter izrekata željo skleniti mir, poseganje v vprašanja, o katerih se naj pogajanja še vrše. Pravni odnosi med obema strankama naj se potom pogajani šele določijo. Ukrajina kot država še nima popolnoma določenih jurističnih pravic in je sovjetska republika kot taka še ni priznala. Sovjetska vlada je pravni naslednik bivše ruske države in le z njenim privoljenjem smejo nastopiti gotove drž. pokrajine kot nosilke narodnostnih pravic. Stvarno priznava sovjetska vlada pravico samoodločbe za Ukrajino. Besedilo ruskega protokola izhaja od člena 6. mirovne pogodbe v Brestu Litovskem, ki nalaga sovjetski vladi dolžnost, skleniti mir z ukrajinsko ljudsko republiko. Protokol navaja tudi, da je dne 30. marca stopil sovjetski ukrajinski ljudskih ministrov pred moskovski sovjet in ljudske komisarije s predlogom, da naj se skliče mirovna konferenca v svrhu, da se ustavijo sovražnosti, da se določi meja in ugotove pravne razmere. Izdelanje besedila protokola se je poverilo mešani komisiji. Glede demarkacijske črte še ni prišlo do sporazuma. Ostale točke v pogajanjih za premirje pridejo pred tajno sejo.

— **Ljudsko glasovanje v Švici.** Iz Berna se poroča dne 3. junija: Danes je bila od 115.000 švicarskih državljanov podpisana, od socialno-demokratske stranke predložena in od levčarskih meščanskih strank podpirana ljudska zahteva, naj se uvede zvezni davek od dohodka nad 5000 frankov in od imetja nad 20.000 frankov z večino 40.000 glasov odklonjena.

— **General Maurice o vojaškem položaju.** Angleški general Maurice, znan po svojem napadu na ministrskega predsednika Lloyda Georgeja piše v »Daily Chronicle« o vojaškem položaju: Posebna važnost, ki bi jo imela osvojitve Reimsa po Nemcih, obstoji v tem, da mu omogoči železniške zveze, ki vodijo iz Reimsa v Mezieres in Laon. Zlasti važna bi bila za sovražnika zadnjeimenovana črta, kajti Laon je važno križišče, zvezano z železnicami z dolino Oise, v kateri se najbrže nahaja večji del nemških rezerv. Nemški cesarjevič, ki je osvojil Soissons, bo sedaj lahko vpostavil železniško zvezo Soissons-Laon. Potem bo imel dve važni železnici, vodeči na bok fronte iz ugodno ležečega centra. Nemško prodiranje do Marne je resno in pomenja, da je sovražnik napravil gotovo vrzel v bojni fronti alirancev. To vrzel bomo zopet zadelali, kakor smo zadelali vrzeli meseca marca južno in zapadno Somme. Meseca marca se je včasih bilo bati resnih posledic, resnejših, kakor pri sedanji vrzeli. Obstojala je takrat možnost, da sovražnik raztrga skupno angleško-francosko fronto ter porine angleško armado na morskobrežje. Podobne nevarnosti sedaj ni. Dokler sovražnik ne prodere zapadno v smeri na Pariz, ne more izvajati v resnici odočilnega uspeha na bojišču. Vršilo se bo sedaj tekmovalstvo med Hindenburgovi in Fochevimi rezervami. Sedaj je Hindenburg v boljšem položaju; a moč alirancev bo naraščala. V dobro informiranih francoskih krogih se sodi, da sovražnik doslej ni vrgel v boj več kakor 45 divizij, torej le 20 več, kakor jih je bilo v boju že prvi dan nemške ofenzive.

— **Iz angleškega parlamenta.** Angleška delavska stranka bo, kakor poroča »Daily Mail«, v zvezi z nekaterimi člani liberalne stranke prihodnji petek inter-

sta posl. Staněk, preds. Češke Zveze in podpredsednik zbornice Udržal.

Katoliško-narodna stranka je majhna stranka. Izdaja sicer svoj dnevnik, ali na Češkem politični katolicizem nima ugodnih tal za razvoj. Na Moravskem so zanj boljše tla. Tudi tu izdaja svoj dnevnik. Pri zadnjih volitvah je na Moravskem napredni blok (soc. demokratije in lidovci) občutno porazil katoliško-narodne kandidate. Vodja stranke je moravski poslanec Hruban.

Med delavstvom tudi tzv. krščanski socializem nima skoro nobene zaslombe. Tomaž Jiroušek je pred leti z vso vnetostjo deloval, da bi vzbudil kako gibanje, ali vse zaman!

Čeh ni zato! Hus in husitizem, dogodki po bitki na Beli gori — vse to je mogočno vplivalo na razvoj češkega ljudstva. Potem pa še visoka kultura: skoro nobenih analfabetov!

Danes imamo pravzaprav tri pomembne grupe v političnem življenju Čehov: 1) državno-pravno demokracijo z dr. Kramářem kot stranko meščanstva; 2) agrarno stranko kmetovalcev; 3) češke socialiste (tri vzporedno delujoče stranke) kot zastopnike delovnega ljudstva.

Razmere so se precej uredile za pravo politično življenje naroda.

pelirala Lloyda Georgeja v spodnji zbornici o francosko-angleškem porazu na Chemin des Dames.

— **Japonska grozi Holandski.** Kakor se poroča v nemškem listu, grozi Japonska Holandiji, da bo zasedla njene kolonije, če bi Holandska iz lastnega nagiba ali tudi nepristojnosti kakorkoli pomagala Nemčiji.

Zbor Unije rudarjev na Dunaju.

Prvi dan so bila na dnevnem redu poročila načelstva.

Drugi zborovalni dan je utemeljeval tajnik sodrug Pohl predlog o sistematični vzgoji in izobrazbi zaupnikov ter o ustanovitvi socialno-političnega oddelka v Unijski pisarni. Predlog se je sprejel.

Jako živahna debata se je vnela o predsedstvenem poročilu. Med drugimi je omenjal slovenski delegat Sitter iz Trbovelj: Postopanje oblasti in cenzure proti našemu strokovnemu slovenskemu listu je bilo nezaslišano. Tudi mi bi lahko poročali o neverjetnih stvarih. Predstojništvo naj bi zbralo ves material in ga razposlalo zaupnikom, kakor tudi po vojni izročilo javnosti.

Pri glasovanju se je soglasno sklenilo izplačati vojno podporo iz rezervnega zaklada. — Delegat Schaal je predlagal ustanovitev pisarne za pravno varstvo. Sprejeto.

Delegat Rosnowsky pa je želel, naj se posveča večjo pažnjo stanovanjskemu vprašanju in da naj se zahteva za izven rudnikov stanujoče člane stanovanjske doklada. Predlog se odkaže načelnstvu.

Izprememba pravil, kakršno predlaga načelnstvo, je zgolj formalna stvar. Važnejša sta predloga revirnih konferenc Trbovlje in Moravska Ostrava, da se v § 1. pravil določi sedež Unije Dunaj (dosedaj je bil Turn pri Toplicah). Ta važni predlog načelnja vprašanje temeljite reorganizacije Unije. Mnogo važnih razlogov govori za preložitve, nekaj tudi proti. Znanaj je Unija trdna in uprava njena prosta birokratizma. Preložitve brez reforme bi bila posledica, da se oživotvori birokratični aparat. Razvoj naše Unije se ni pospešil, kakor se je pričakovalo. Separatizem nas je najbolj zadel, ker pri nas je odstotek slovanskega delavstva največji. Zaraditega so se stavile centralizaciji največje težave, in to je provzročilo razmeroma slabo stanje organizacije v prvi rudarski deželi države, na Češkem. Vojna je na mnogo rudarjev vplivala demoralizirajoče. Zaupanje se mora v njih vzbujati po večjem naporu, po intervencijah in enakih stvareh. Od zunaj je to silno težko. Socialno-demokratski poslanci so za nas posredovali, pa oblasti vedo, da je Unija daleč. Informacije se ne morejo dajati dovolj hitro in neposredno. In intervencije se čedalje bolj množe. Toda s preložitvijo se problem še ne bo rešil. Razgovarjati se je treba tudi o obliki preložitve, in tu zadenemo na nacionalni problem v strokovnih organizacijah. Jasno je, da se mora narodom ustreči v največji meri. Le enotnost in urnost se ne smeta odstraniti in zapostaviti iz reforme. Mišljene so posebne akcije, ki bi morale ustrezati jezikovnim, kulturnim in agitatoričnim željam.

Predsedstvo ve, da zahteva preložitve sedeža tudi centralizacijo strokovnega časopisa na Dunaju, že iz vzroka, da se napravi kot glasilo Unijskega predsedstva in da se uprava zenostavi. Kot predpripravo za preložitve treba skrbeti, da pridejo v revirje nadomestne moči. Sestava predsedstva mora biti vzor vsoga članstva, v njem morajo biti zastopani vsi narodi in stik s tremi najvažnejšimi revirji: Ostrava, Severozahodna Češka in planinske dežele. Poročevalec je predlagal nato resolucijo, po kateri se sklene preložiti sedež na Dunaj, ukrepejo pa se pri tem vse potrebne odredbe v revirjih. Ožji odbor naj se primerno sestavi iz revirjev in narodov.

Po izpremembah pravilnika se je utemeljevala podvojitev doneska (od 40 na 80 vin.) v ovrščanje odgovornostnega zaklada in ureditve podpor. — Ko je slovenski delegat Čobal iz Zagorja govoril za preložitve na Dunaj, je poročal o možnostih internacionalne organizacije. V lepem govoru je utemeljeval svoj predlog, naj se z vsemi jezikovnimi in nacionalnimi zahtevami ravna enako. V Uniji nima noben narod zase večino, daš jih je v njej združenih pet. Edinole uprava, denar za boj, naj ostane enotna. Podjetnik in vlada naj vidita, da je rudar močan in za boj neustrašen. Predlogi so se izročili komisiji.

Delegat Ebert je poročal o zahtevah rudarjev med vojnimi in prehodnim gospodarstvom. Zahtevalo, da podjetniki jamčijo s svojim imetjem za prestopke rudarsko-policijskih predpisov. Istotako treba urediti rudarsko nadzorništvo, v katero naj volijo delavci zaupanja vredne osebe. V statistiki je najti, da zakrivijo le tri odstotke nesreč podjetniki, vse druge, v kolikor niso nesrečni slučaj, se naprtijo delavcem. Tu treba od pomoči. Zahtevajo osemurni delavnik. Odkar je uvedeno deveturno delo, je produkcija napredovala povprečno v letu od 3771 na 4161 metrskih stotov ali v vrednosti od 1559 na 2456 kron. Razvidno je iz tega, kako deluje skrajšanje delovnega časa. Nadaljnje zahteve so: poravnalni uradi, varstvo zadružnih delegatov.

gov, varstvo delavcev, ki stanujejo v podjetniških stanovanjih, izprememba službenega reda in poddržavljenje rudnikov.

Unijskemu predsedstvu se naroča, da v zvezi s socialno-demokratskimi poslanci pospeši izpolnitev teh zahtev v primernem času. — Predlogi: izprememba pravil, predlogi o preložitvi sedeža, zvišanje doneska od 40 na 80 vin.; čakalna doba za povišano posmrtno podporo se skrajša od 26 na 13 tednov, se sprejmejo soglasno.

Nato je sledil stvarni, na dejstvih polni referat so- druga Pohla o rudarski pravici v vojni in pritoževalnih komisijah. O tem zanimivem referatu smo že poročali na kratko včeraj. Razgovor je izpolnil Pohla iz- vajanja s strašnimi opisovanji dogodkov iz poedinih revirjev. Oglasil se je ob tej priliki tudi delegat sodrug Čobal iz Zagorja, na kar sta bili obe resoluciji soglasno sprejeti.

Naslednji dan so se vršile predsedstvene volitve in je bil izvoljen: Jarolim predsednikom, Pohl namest- nikom in tajnikom, v ožji odbor: Sittmacher, Zwonar, Pollauf in Lyzak.

Jarolim je poročal o stanju rudarskega zavarova- nja in utemeljeval zahtevo po izpolnitvi zavarovanja zoper nezgode, po reorganizaciji bratovskih skladnic s centralizacijo revirnih bratovskih skladnic in spojitvijo namembnih zvez, po izpremembi provizijskih redov, po izenačbi doneskov, po zvišanju rent, po uvedbi dru- žinskega zavarovanja, po izpolnitvi razsodišča z ustanovitvijo poklicnega razsodišča in po odpravi vo- jaško-zdravniških preiskav. Te so postale pravi bič za rudarje. Tozadevne resolucije so se po zanimivih iz- vajanjih poslanca Regerja sprejele.

Končno se sprejme še resolucija o vršitvi državne konference rudarskih zadrug in predlog o starem pre- piru med Unijo in skupino II. rudarske zadruge Morav- ska Ostravica.

Jarolim se je nazadnje zahvalil delegatom, češkemu in polskemu predstavljalcu, gostom in delavskemu domu ter zaključil Unijski zbor.

Dnevne beležke.

— Sveti za domače gospodarstvo. Tolažba je ostala skrbnim gospodinjam v teh težkih časih, ako tudi je postalo vse dražje, dober svet je vedno še poceni, ka- kor nekdanj jagode. Začelo se je s kuhalnimi recepti, ki so zahtevali prikladke. Potem je sledil kuhalni zabojček, ki se še danes proslavlja v gotovih krogih kot rešitev za socialni problem. V zadnjem času se je mnogo govo- rilo o krušnem receptu. Kruh deneš v vodo, da se omehča, prerineš ga skozi stroj za rezanje mesa, do- deneš tvarini 35 dekagramov krušne moke in dva zmeč- kana krompirja... Pomanjkanju sukanca je hotela neka dama odpomoči s tem, da je svetovala, naj se iz plat- nenih odrezkov potegnejo niti. Seveda je takih odrez- kov še precej v zalogi. Zadržalec stenice je računil za- snaženje dveh prostorov nič manj kakor 110 kron. Go- spa se je obrnila na takomenovani damski list za svet in dobila točen odgovor: Preskrbite sami žveplo, potem delo ne sme stati več kakor deset kron. Odkod se naj sedaj »preskrbi« žveplo? Vrsta takih svetov se da po- ljubno raztegniti. Toda kakor gotovo bi se dalo marsi- kaj popraviti pri gospodinjstvu proletariata, tako go- tovo je ta način dobromislečih in razumljivih svetov brezpomemben. Ako hočejo pa že dame izravnati so- cialne razlike s takimi prijaznimi sveti, menijo s tem popraviti socialne škode. Njim se mora reči, kar se pravi navadno mladim zdravnikom: Zdravi počasi!

— Ovađuh v ženskem krilu. »Slovenski Narod« po- roča, da je prišlo v Ljubljano 18 preizkušenih ženščin, ki naj prisluškujejo, kaj ljudje govorijo, in potem oblasti ovađijo vsakogar, ki bi izražal nevšečno naziranje. No, mi sodimo, pravi list, da je ta govorica, čeprav se trdo- vratno vzdržuje, povsem neutemeljena. Zakaj čisto od- več bi bilo, posebej nastavljaliti ovajalke, ko je vendar domačih denunciantov obojnega spola in obojne narod- nosti dosti in še ti nimajo kaj opraviti.

— Zagorskega Janeza maščevanje nad železničarji. Za železničarje je vojna res huda muka. Pri nas je tako: če ne storimo to, kar nam ukažejo, smo kaznovani, če pa storimo, delamo Janezu krivico. Tako se je zgodilo ob mobilizaciji, da je bilo strogo prepovedano puščati ljudstvo na peron in tudi nihče ni smel govoriti slo- venski. Nekoč pa se je le nagneto na peron polno ljud- stva, ki ga je moral odstraniti Goršek po nalogu na- čelnika. Zagorski Janez pa je mislil, da se ta zapoved nje- ga ne tiče in je prav navzkrižema gledal, ko mu je Goršek povedal, da spada tudi on med ljudstvo. Kmalu bo že štiri leta, toda Janez tega še ni pozabil. V nedeljo, dne 28. aprila se je zbrala vesela družba v gostilni pri Milki. Z njo je bil tudi Goršek. Naenkrat se priplazi tudi naš Janez in kmalu začne prepir. Goršku je očital dogodek na peronu, na kar mu Goršek pove, da je storil le svojo dolžnost in nič več. Janez skoči nadenj in ga udari po glavi do krvi. Goršek mu ni vračal te surovosti. Tudi ni hotel omenjati njegovih starih voznih kart. In hudobni ljudje dolže Janeza še enega maščeva- nja. V nedeljo dne 26. maja so imeli pri Milki železni- čarji shod. Vino v tej gostilni so točili pred shodom po 7 kron 20 vin. liter, na dan shoda po 8 kron, sedaj

pa zopet po 7 kron 20 vin. Tudi ta »pameten« svet, ki ga je baje dal gostilničarki, pripisujejo njegovi člove- koljubnosti. Poglejte torej, koliko trpe železničarji za- radi Janeza, ki je drugačne pameti kakor naš postaje- načelnik ali pa sploh miroljubni in dobrohotni pošteti ljudje. Samo eno se bojimo, če bomo ubogali svoje predstojnike, pa mesa ne dobimo iz aprovizacije. Toda tudi tako njegovo brco prenesemo; naj meso je sam, samo da ga plačamo!

— Planinska koč na Vršču okradena. Koča slo- venskega planinskega društva na Vršču je bila letošnje zimo skoraj popolnem oropana. Neznani tatovi so udrl v kočo ter odnesli 64 prevlek za modroce z zimo vred, 12 blazin, dve stenski uri, šest kovinastih skafov, mno- go oprave in porcelana v skupni vrednosti 10.800 kron. Orožniki poizvedujejo po ozemljih.

— Razne nezgode. Na tukajšnjem južnem kolodvoru je padel 40letni stari premikač Alojzij Gödel z nekega vagona ter se pri tem smrtnonevarno poškodoval. — 82 let stara mestna uboga Jožefa Sirmik je na Dolenjski cesti prišla pred električni motorni voz, ki je jo na glavi težko poškodoval.

— V vodnjaku utonil. V Erzeltu pri Vipavi je pet- letni posestnikov sin Evgen Koruza padel v domač vod- njak ter utonil.

— Z nožem je ranil železniški delavec dvajsetlet- nega delavca pri brzoiavu Ant. Kodermana v neki gos- tilni v Kresnicah. Kodermana, ki ima v prsi težke rane, so prepeljali v deželno bolnico.

— Slab kruh v Trstu. Ker so se množile pritožbe radi slabega kruha, je namestništvo odredilo oblastveno revizijo v pekovski obratih, ki se vrši te dni. V jed- nem slučaju se je ugotovilo, da je kruh slab vsled pre- majhne skrbnosti v izdelovanju.

— Tržaški redar ustrelil ruskega ujetnika. Prebi- valce ob ulici Punte del orno v Trstu je zbudil ponoči strel in krik. Neki redar je naletel na tri sumljive ljudi in jih hotel aretirati. Bili so ruski ujetniki. Aretirati se niso pustili, marveč so pograbil za redarjevo orožje in mu je hoteli izvit iz rok. Redar je ustrelil in zadel Rusa Alekseja Semerisina, ki je kmalu nato v bolnici umrl. Ko so bili prihiteli drugi redarji na pomoč, sta se ona dva Rusa udala.

— Konjsko meso za manj imovite v Trstu. Tržaška aprovizacija razdeljuje ta teden konjsko meso za manj imovite po 3 K 60 vin. kilogram. Na vsako izkaznico se dobi četrt kilograma mesa.

— Uboj iz maščevanja. V Rečici blizu Laškega Trga sta pretečeni četrtke vojaška delavca brata Anton in Miha Kovač pri poliskem delu napadla mlinarja Jakoba Vrečka ter ga ubila. Brata Kovač sta dezerterja ter sta nboj izvršila baje iz maščevanja.

— Boj za lokomotivno tovarno. V Avstriji se naj osnuje nova lokomotivna tovarna. To bi seveda ne bila v teh viharjih časih nobena zadeva, ki bi dala povod k posebnemu razburjenju. Toda tudi taka tovarna more razburiti marsikake duhove. Taka tovarna naj bi se ustanovila pri Plzinju, na napravah Škodovega podjetja. Sedaj so si gospodje prav pošteno v laseh, kje naj bo ta tovarna ali na Dunaju ali na Češkem. Pogled za kulise finančnega kapitala bi lahko povedal cele knjige.

— Strašen vihar je divjal pretekli četrtke celo noč in v petek dopoldne v Boki Kotorski. Uničena je vsa letina: oljka, vinska trta, sadje in zelenjava. Med ljud- stvom vlada strašna pobitost, saj je bilo edino njegovo upanje letošnja letina. Boka Kotorska je že par dni brez vsakega kruha.

— Slikar Hodler umrl. Eden izmed najslovitejših prikazni evropskega slikarstva, star 65 let, je umrl v Genovi. Figuralist posebne svoje vrste, je slikal v glav- nem velike monumentalne in simbolične slike. Nazivljajo ga reformatorja dekorativnega slikarstva.

— Električni tok ga je ubil. V tovarni na Dobravi sta pretečeni petek elektrotehnik Krondorfer in vojak Lasskowitz popravljala električno napravo. Naenkrat zasliši Krondorfer bolesten vsklik svojega pomagača. Hitel je k njemu, a bilo je prepozno: Lasskowitz se je bil dotaknil električnega prevodnika. Bil je takoj mrtev.

— Ustanova nadškofa dr. Kohna. Kakor znano, je poklonil bivši nadškof v Olomucu, dr. Kohn, svoje znat- no, 2.000.000 kron znašajoče imetje v svoji oporoki po- sebni ustanovi za ustanovitev češkega vsučilišča v Olomucu. Toda te ustanove niso hotele priznati usta- novne oblasti, češ, da ta gotovina nikakor ne zadostuje za ustanovitev vsučilišča in da se torej ta oporoka ne bo mogla v doglednem času uresničiti. Upravno sodi- šče je odklonilo proti tej odločitvi vloženo pritožbo.

Vojna.

Dunaj, 4. junija. Uradno se razglša: Na celi itali- janski fronti traja živahno artiljerijsko delovanje dalje.

Berlin, 4. junija. Iz glavnega stana se poroča: Armadna skupina kraljeviča Ruprechta. Naraščajoč top- niški ogenj. Živahno poizvedovalno delovanje sovražnih oddelkov na raznih mestih fronte. Južnozpadno Mer- risa je svažnik vdrl v neznaten del naših sprednjih jarkov. Armadna skupina nemškega cesarjeviča. Žilavi odpor sovražnih čet, ki so se ustavljale ob višinskem pobočju jugozpadno Soissons, je bil včeraj prema-

gan. Osvojili smo višine pri Vauxuinu in zapadno Chau- duna. Vzeli smo v naskoku Fernant in Nissy aux Bois ter vrgli sovražnika na črto Le Sculier-Dommiers na- zaj. Osvojili smo več francoskih baterij ter vjeli več tisoč mož. Francoske protinapade ob obeh straneh reke Ourcq smo krvavo odbili. Severozapadno Chateau Thierry smo v boju prekoračili železnico La Ferté-Che- zy-Bouches ter odbili sovražne napade. Med Marno in Reimsom je položaj neizpremenjen.

Berlin, 4. junija zvečer. Uspešni boji na južnem bregu Aisne in zapadno Soissons.

Geneva, 4. junija. Francoska meja je zopet za- prta, kar kaže, da se vrši veliko prevažanje čet.

Zadnje vesti.

Parlament.

Dunaj, 4. junija. Včeraj in danes je prišlo na Dunaj več vodilnih politikov, da se posvetu- jejo z ministrskim predsednikom o položaju. Poslanec Korošec se bo pogajal s češkimi voditelji glede nadaljnjega postopanja. Jugo- slovani zahtevajo, naj se ne razpravlja le o proračunu in davkih v vojne svrhe, ampak predvsem o političnih dogodkih zadnjega ča- sa; omejitve društvene in zborovalne svobode v južnih deželah nočejo minno prenašati in bo- do povedali svoje mnenje tudi o sprejemu alp- kih Nemcev pri cesarju. Kakor pravi parla- mentarna korespondenca, so ti krogi mnenja, da je stališče vlade spričo razdelitve na okrožja in ukrepov proti Jugoslovonom skraj- no omajano in da se vlada ne bo mogla dalje držati. Poljski parlamentarci so izjavili, da se bodo zavzeli za proračun, ker zahteva to inte- res in obstoj parlamenta. Davčne predloge pa bodo akceptirali Poljaki le tedaj, če ugotovi vlada njih zahtevam.

Dunaj, 4. junija. Dr. Gross je na pismo predsedstva češkega kluba, ki je zahtevalo naj skliče vlada konferenco načelnikov, odgo- voril, da ugotovi zahtevo, po dosedanjem običaju, le v slučaju, če zahteva to večina parlamentar- nih strank.

Avstrijsko-poljsko vprašanje.

Dunaj, 4. junija. Rešitev avstrijsko-poljskega vprašanja se ni opustila, kakor so poročali nekateri berlinski listi, marveč se o tej zadevi živahno razpravlja. Priklonitev Poliske k Avstro-Ogrski je skoraj go- tova.

Prehrana.

Dunaj, 4. junija. Od poučene strani se poroča, da se je današnja konferenca za prehrano pečala v prvi vrsti z letošnjo žetvijo ter z aprovizacijo meščanskega prebivalstva Avstrije in Ogrske z najvažnejšimi živil. Razpravljalo se je tudi o preskrbi armade, zlasti glede dobave živine. Končno se je vršil razgovor o razde- litvi razpoložljive živine v zasedenih ozemljih med ar- mado in civilnim prebivalstvom z ene, med Avstrijo in Ogrsko z druge strani. Konferenca je trajala do dveh popoldne.

Poslanec Weisskirchner o položaju.

Dunaj, 4. junija. Na shodu volilcev v Hietzingu je govoril dunajski župan poslanec dr. Weisskirchner o po- litičnem položaju. Rekel je: Svarimo pred izločitvijo parlamenta, katerega v teh težkih časih ne moremo pogrešati. Prva dolžnost nemških strank je, da se str- nejo k skupnemu delu v močan nemški blok, da kot trdna falanga nastopimo proti »slovanskemu velezdaj- stvu.« Poglobitev zveze z Nemčijo z zadovoljstvom po- zdravljamo, ker nam bo ta zveza močna opora v go- spodarskem in političnem oziru.

Zračni napadi.

Dunaj, 4. junija. Zvečer 1. junija je skušala velika sovražna zračna ladija pripluti nad Pulj, a je bila pravo- časno opažena in z močnim obrambnim ognjem zav- njena, predno je prispela nad Pulj.

Rim, 4. junija. Pomorska admiraliteta razglša: Predpoldne dne 2. junija smo vkljub močnemu obramb- nemu ognju z vidnim uspehom bombardirali vojaške naprave na dalmatinskem otoku Lagosta. Razun enega so se vsa naša letala vrnila v svoje izhodišče.

Jugoslovansko vprašanje.

Budimpešta, 4. junija. Potovanju Buriana v Berlin se v tukajšnjih političnih krogih pripisuje velik pomen. Trdi se, da se bo obenem s poljskim vpraša- njem rešilo tudi jugoslovansko vprašanje, to je priklon- ljenje Bosne in Hercegovine Ogrski ter utelovljenje Dal- macije Hrvatski. Državno-pravno razmerje Bosne in Hercegovine napram Ogrski bo takšno, kakor je ono Hrvatske napram Ogrski. Na čelu bosenske uprave bo ban. Pojavil pa se je še drug predlog, naj bi se Bosna in Hercegovina neposredno priklonili Ogrski. Rešitev jugoslovanskega vprašanja je v veliki meri odvisna tudi od vprašanja, kakšna bo usoda Srbije in Črnogore.

Nesreča na železnici.

Budimpešta, 4. junija. V soboto zjutraj sta zavozila na postaji Belegi dva tovorna vlaka drug v drugega. Pri tem so se trije vagoni razbili, šest oseb je bilo mrtvih, deset pa težko ranjenih.

Nemški rajhstag.

Berlin, 4. junija. Rajhstag se je sestal danes k poletnemu zasedanju in bo razpravljal v glavnem o novih davčnih predlogih. Volitev novega predsednika rajhstaga se bo vršila v četrtek. Izvoljen bo, kakor domnevajo, član centra Fehrenbach.

Vojno stanje na Ruskem.

Moskva, 3. junija. V Moskvi je razglašeno vojno stanje, obenem pa so vpoklicali 12 letnikov pod zastavo. Ljening je izdal revolucijski povelje ljudstvu oklic, v katerem pojasnjuje resnost političnega položaja in opozarja na nevarnost, ki preti revoluciji od strani reakcijskih elementov.

Grška ofenziva.

Sofija, 4. junija. Vsled ogromne premoči šestih grških in dveh francoskih divizij proti eni sami bolgarski diviziji na višinah Moglena-Jarevina južno Hume je sovražnik dosegel pričetni uspeh, ki se je s protinapadom že izravnal. Bolgarska artiljerija je dosegla velike uspehe. Boj traja dalje. Cilj sovražnega napada je osvojitve Ljorana, oziroma Gevgelija.

Belgijski ministrski predsednik odstopil.

Havre, 3. junija. Belgijski ministrski predsednik Brocquille je podal demisijsko. Kralj je podelil vodstvo kabineta bivšemu predsedniku zbornice, Cooremanu.

Angleška sodba o nemški ofenzivi.

Lugano, 4. junija. »Corriere della sera« poroča iz Londona: Dnevno časopisje priznava enodušno, da je položaj na Francoskem zelo resen. S tem, da so zasedli Nemci marnesko črto v dolžini 30 kilometrov, je skrajno ogrožena zveza Pariza s Chalonsom in Verdunom. Vendar soglašajo kritiki v tem, da je položaj znatno boljši, kakor za časa marčeve ofenzive. Danes je prebitje angleške in francoske fronte izključeno. Sicer sovražnik še ni potegnil v boj vseh rezerv, glavna nevarnost za zvezno armado pa bi bil nov udarec generala Hindenburga. Vendar hočejo vplivati angleški kritiki z ozirom na ves položaj pomirjevalno, posebno, ker se bližajo Francozi vsled svojega umika vedno bolj svojim preskrbovalnim virom, dočim se Nemci vedno bolj oddaljujejo od njih.

Ameriške čete na italijansko bojišče.

Geni, 4. junija. Državni tajnik za vojne zadeve je v nekem govoru v Novem Jorku izjavil, da bodo odšle ameriške čete v kratkem na italijansko bojišče.

Aprovizacija.

Krompir na rumene izkaznice C, števil. 1 do 1820. Stranke z rumenimi izkaznicami C števil. 1 do 1820 prejmejo krompir v četrtek, dne 6. t. m. in v petek, dne 7. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta red: v četrtek, dne 6. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 130, od 9. do 10. št. 131 do 260, od 10. do 11. št. 261 do 390, popoldne od pol 2. do pol 3. števil. 391 do 520, od pol 3. do pol 4. št. 521 do 650, od pol 4. do pol 5. št. 651 do 780, od pol 5. do pol 6. števil. 781 do 910. — V petek, dne 7. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 911 do 1040, od 9. do 10. št. 1041 do 1170, od 10. do 11. št. 1171 do 1300, popoldne od pol 2. do pol 3. števil. 1301 do 1430, od pol 3. do pol 4. št. 1431 do 1560, od pol 4. do pol 5. št. 1561 do 1690, od pol 5. do pol 6. št. 1691 do 1820. Vsaka oseba dobi 3 kg, kilogram stane 50 vin.

Odgovori uredništva.

M. J. v Trstu. Imate prav. Tajnik pri liberalnem političnem društvu in tajnik pri Sl. Soc. Matici. — Lokar

v A. Naznanite natančni naslov strankinemu tajništvu; to vam bo poslalo vse potrebno za ustanovitev organizacije. — S. R. v B. B. Jugoslovanska demokratska stranka je novo ime, ki ga si hoče na ustanovnem zboru dati sedanja narodno-napredna stranka. To je stranka imovitejših slojev. Jugoslovanska socialna demokratska stranka pa je socialistična, delavska, revolucionarna stranka. — O. F. v C. 1.) Strokovno tajništvo Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. 2.) Josip Kopač, tajnik železničarjev, istotam.

Za tiskovni sklad »Napreja« smo prejeli: Sodr. Pišek, Trbovlje K 5.60, Cicigoj J., Wollersdorf K 3.—, P. Malovrh nabrala v Hrastniku K 16.04, Malovrh v Hrastniku K 4.02, Ceglar F. nabral v Zagorju K 11.—, Rozman M. v Trstu K 4.—, Nadalje so darovali železničarji s postaje v Zagorju ob Savi, in sicer: Zupančič Rudolf K 10.—, Končar Alojzij K 10.—, Ivan Čič stari K 10.—, Zupančič Andrej K 5.—, Ludovaj Ludovik K 2.20, Mervik Leo K 2.—, Mervik Janez K 2.—, Končar Franc K 2.—, Končar Marko K 2.—, Ivanka Čič K 2.—, Kotar Jožef K 2.—, Očepek Jožef K 2.—, Ule Franc K 2.—, Zimšek Franc K 2.—, Šuštar Janez K 1.—, Popotnik Jožef K 1.—, Popotnik Janez K 1.—, Voga Vid K 1.—, Stancer Jožef K 1.—, Kurnik Matija K 1.—, Madžidovšek Simon K 1.—, Ivan Sič mlajši K 1.—, Vičar Jakob K 1.—, Forte Albin K 1.—, Neža Grčar K 1.—, Grčar Avgust 80 vin., Dolanc Franc 80 vin., Zupančič Anton 80 vin., Flere Ivana 50 vin., Pišek Viljem 50 vin., Kotar Franc 40 vin., Mohar Anton 40 vin. in G. O. K 4.—. — Skupaj K 74.40. Ceglar F. je nabral v Zagorju K 3.20, nabrano v kons. društvu na Jesenicah: Tominc I K, Plešnik I K, Pintar I K, Čop I K, Mateža I K, Frankič I K, Prešern I K, Rues I K, Kaučič 60 v, Kapus 40 v, Siabina I K, Babuder 40 v, Polajner 2 K, Majnik I K, Dežman 24 v, Gaberšček I K, Eržen I K, Črnolagar I K, Drolje 2 K, Pikš 2 K, Duler I K, Hemz I K, Jeklič 2 K, Mikluš I K, Proser I K, Pavlin 4.50 K, Rupnik I K, Bogataj I K, Rainer I K, Jeraša Fr. 5 K, Sitar I K, Koblar Fr. 5 K, Auer I K, skupaj 46.14 K. Vsega skupaj 167.40 K. — Lepa hvala!

Razno.

* Prvi vagon opeke za češko »Narodno gledališče« v Brnu. Prva tišnovska opekarna Macek, Bily in Co. je darovala za »Narodno gledališče« v Brnu vagon opeke. Češki listi pozivljajo tudi druge češke opekarne, da naj jih posnemajo. Kaj pa kaj pri nas?

* Število strokovno organiziranih delavcev in delavk v Nemčiji znaša konec l. 1917 1.275.000, skoraj enako kot konec l. 1914.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Uradnica

Slovenka, večša nemškega jezika v pisavi in govoru, s čedno pisavo, večša strojeopisja (vendarle ne pogoj), vesele narave — se sprejme proti dobri plači, hrani in prostim stanovanjem. Gospice, katere ne ljubijo mestnega trušča ampak prijetno samotno življenje (ob obali jadranskega morja na jednom polutoku) imajo prednost. — Cenjene ponudbe, če mogoče se sliko, ktera se v slučaju sprojema za popotnico potrebuje se naj dopsljejo na:

Zlatko Planinc, Trpanj, Dalmacija.

Kuharica,

Slovenka, večša nemškega jezika, štedljiva in večša v svojem poslu, vesele narave — se sprejme proti dobri plači, hrani in prostim stanovanjem. — Ponudbe se sliko, ktera se v slučaju vsprejema za popotnico potrebuje je poslati na: Zlatko Planinc, Trpanj, Dalmacija.

Zavarovanje na VIII. vojno posojilo.

C. kr. avstr. zaklad za vdove in sirote,
zavarovalni oddelek

dež. poslovalnica v Ljubljani, Frančevo nabr. 1,
sprejma na temelju pogodbenega dogovora s c. kr. priv. življensko zavarovalnico

avstr. FENIKS na Dunaju

zavarovanja na

VIII. vojno posojilo

pod najugodnejšimi pogoji.

Tako zavarovanje olajša vsakomur zajetje VIII. vojnega posojila z malimi delnimi vplačili v daljši ali krajši dobi. Premije se morejo plačati tudi z vojnim posojilom osme in prejšnjih izdanj.

Pojasnila dajejo naše okrajne poslovalnice v Črnomlju, Kamniku, Kočevju, Kranju, Krškem, Litiji, Ljubljani (Frančevo nabrežje 1/1), Logatcu, Postojni, Radovljici in Rodolfovem in naši pooblašeni zastopniki.

— Delniška glavica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju

Rezervni fond čkreglo
K 2.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
erarične dobave in dovoljuje
— aprovizacijske kredite —